

door, die deels onder ernstige, deels onder vroolijke gesprekken omvloog.

Daar het gezantschap eenige dagen in Berlijn zou blijven, waren er allerlei voorbereidselen getroffen, om het den heeren zoo aangenaam mogelijk te maken, doch ondanks al het vermaak brachten de kanselier en de drie andere heeren ook menig uur door in ernstig gesprek met den keurvorst. Donkere wolken hingen over Duitschland en hoe de omstandigheden zouden worden, nadat keurvorst Frederik V van den Pals koning van Bohemen was geworden, wist niemand. Wat zou de toekomst Duitschland baren? Wat zou Denemarken, wat Zweden doen? Vooral op den koning van Zweden waren aller oogen gericht, en de keurvorst van Brandenburg trachtte bij zulke gesprekken bij het gezantschap te ontdekken of de koning wellicht bereid zou zijn, om in te grijpen. Maar Oxenstjerna wist zoo handig een ontwijkend antwoord te geven, dat de keurvorst na elk gesprek nog even wijs was als bij het begin, en toen het bezoek van het gezantschap ten einde liep, wist Johan Sigismund nóg niet, wat het doel van dit bezoek eigenlijk was geweest. Slechts dit had hij kunnen opmerken, dat graaf Gustaaf Karlsson in staatsmanswijsheid en beleid de drie anderen vaak overtrof en een goed kenner was van de Europeesche politiek, zoodat de keurvorst zich in stilte verwonderde. Hij benijdde den Zweedschen koning bijna, dat deze zulk een man naast zich had. Hoe dankbaar zou hij God zijn, als hij zoo iemand had! En hij was bijzonder blij, toen graaf Karlsson aan den voor-middag van den laatsten dag nog eenmaal gelegenheid zocht, om hem te spreken. Hij ontving hem in zijn werk-kamer en de graaf wachtte beleefd tot z'n vorstelijke gastheer begon te spreken.

Nadat ze enkele politieke aangelegenheden met elkaar behandeld hadden, bracht graaf Karlsson het gesprek ongemerkt op zijn koning en maakte toespelingen, dat deze er over dacht spoedig te trouwen. Johan Sigismund luisterde met gespitsde ooren. Was hier het uitgangspunt van het bezoek van het gezantschap te vinden? Wat zou hij blij zijn en hoe zou hij het als een gave van God

beschouwen, als zijn dochter de vfuw mocht worden van Gustaaf Adolf! Dan wist hij tenminste, dat de toekomst van zijn kind veilig en verzekerd was. Hij paste er echter wel voor op, iets van zijn gevoelens te laten blijken en antwoordde slechts met de verzekering van zijn warme vriendschap voor den Zweedschen koning. Dit scheen de graaf ook voldoende te vinden, want toen hij spoedig daarop de werkkamer van den keurvorst verliet, lag er een tevreden uitdrukking op zijn gezicht.

Mocht de keurvorst bijzonder gesteld zijn op graaf Gustaaf Karlsson, niet minder het hof. In korten tijd had hij aller harten gewonnen. Jammer, dat hij niet van gelijken stand was als prinses Marie Eleonore. Die twee zouden een goed paar gevormd hebben.

Zoo was dan de laatste avond aangebroken; een vroolijk tuinfeest zou het slot zijn van het bezoek der Zweedsche gasten.

Prinses Marie Eleonore stond klaar voor het feest in haar kleedkamer. Zij had haar kamenier juist weggezonden, want ze wilde nog even alleen zijn. Sedert die vreemdeling acht dagen geleden gekomen was, was zij zichzelf niet meer. Wanneer hij met zijn schitterende oogen naar haar keek, kon ze wel jubelen van geluk. En nu, wat moest er nu gebeuren? Eergisteren, misschien reeds eerder, had ze gevoeld, dat zij, de dochter van den keurvorst, hem liefhad, hem, den onbekenden graaf, die misschien in Stockholm wel iemand had, aan wie hij verbonden was. Een kroon stond haar te wachten. Een kroon? Wat gaf zij erom? Ze wilde gelukkig zijn naast een man, dien ze kon liefhebben, zooals dezen graaf. Wat gaf ze om den koning van Zweden?

Maar, wat dom van haar. Hoe zou de graaf er zelf wel over denken? Ze had het als iets vanzelfsprekends beschouwd, dat, waar zij hem liefhad, hij ook haar zou liefhebben. Had ze daartoe wel het recht? En toch, voor hem had zij zich vanavond zoo uitgedost en nu verlangde ze, om weer met hem samen te zijn op dit feest.

Toen kwam een dienaar en meldde, dat de wagen voorstond.

(Wordt vervolgd.)

ZUIDERZEE-LEGENDEN

VÓÓR MIJ LIGT EEN BOEK, DAT TOT TITEL draagt: *Sagen en legenden rond de Zuiderzee.* *) 't Is tamelijk lijvig, en toch zullen nog heel wat legenden den omloop doen, of gedaan hebben, welke er niet in zijn opgenomen. Want de oogst moet hier wel rijk zijn; de bewoners van kuststroken staan gewoonlijk sterk onder invloed van het bovennatuurlijke. De Bretonsche zeekust bijvoorbeeld, is in dit opzicht vermaard. Er bestaat een prachtig Fransch boek over Bretonsche legenden, *La légende de la Mort, de legende van den Dood*, geheeten, welke inzonderheid op den dood, doodsvorspelling, enz., betrekking hebben. Want voor de Bretonsche, of Keltische volksziel blijft er een innige band bestaan tusschen den afgestorvene en zijn overlevende verwanten, een band, die vrees bijna buitensluit. Zijn plaats kent hem nog, na zijn heengaan. Dat de doode er wederkeert schijnt den Bretonner niets ongewoons.

In veel doet het werk van den heer Franke mij aan *La légende de la Mort* denken. Doch er is een onderscheid, en niet ten gunste van het Hollandsche boek. De Fransche auteur, Anatole le Braz, heeft het zuivere

wetenschappelijke gevoel gehad om zelf geheel schuil te gaan. Hij deelt mede hoe hij zoo veel te weten is gekomen; hij kende de streek van jongs af, en genoot het vertrouwen van de menschen. Bij het verkeer gebruikte hij hun inheemsche taal (op 't platteland van Bretagne wordt geen Fransch gesproken) en was als één der hunnen.

Het „kortavonden” was daar nog zeer in zwang en M. le Braz noodigde uit, op zijn beurt. De vrouwen werden op koffie onthaald, voor de mannen was er appelwijn en tabak, de stemming was rustig en vrij. Het was gewoonte, dat op deze avonden de oude verhalen van 't dorp of de streek werden opgehaald, natuurlijk meest door de bejaarden, die er veel van wisten. Zoo was het voor den geleerde, die vijftien jaren van zijn leven besteed heeft alleen voor dezen arbeid: het verzamelen van legenden, niet zoo moeilijk den praat op gang te brengen. Soms begon hij zelf maar te vertellen, met opzet plaats latend voor eenige aanvulling. Dan ging er al spoedig een stem op: „Nee, zóó is dat niet gebeurd,” of: „Hier wordt het anders verteld.” En dan beijverde men zich de juiste redactie te geven... en nog veel méér, dat M. le Braz onbekend was.

De beste vertellers onder de mannen waren een half blind geworden steenhakker en een oude IJlandsche

*) Uitgave W. J. Thieme & Cie, Zutphen.

visscher. Maar onder de oude vrouwen waren er twee, die hen nog overtroffen. Beide waren huisnaaisters; le Braz noemt haar namen: Lise Bellec en Marie-Cinthe Toulouzan. Dat waren geboren feuilletonisten. Lise vertelde rustig, glashelder, en met groote zekerheid. En Marie-Cinthe met geheimzinnigen hartstocht, en groote dramatische kracht.

Wat was het nu, dat deze eenvoudige menschen zoo welsprekend maakte? Want dat is hun verhaal, als men 't leest kan men er zelf over oordeelen. Het is namelijk door M. le Braz altijd letterlijk opgenomen, hij beklagt er zich alleen over, dat hij 't in 't Fransch moest vertalen, maar de wendingen van 't Keltisch taaleigen heeft hij zoo nabij mogelijk gevolgd. Hoe kwamen oude visschers, oude dorpsvrouwen, aan die macht? Want iemand als Marie-Cinthe, zegt M. le Braz, wist iets in haar woorden te leggen dat den adem benam...

Dat was de macht van hun overtuiging.

M. le Braz liet zich dicteeren. Eerst joeg de pen en het papier de vrouwen vooral wat schrik aan: „'t Is toch niet om over die verhalen te lachen, mijnheer?” zoo vroegen zij. Maar het vertrouwen won het; Lise kwam op een bankje naast den geleerde zitten, en volgde met de oogen hoe hij schreef onder haar dictée. Zoo verkreeg M. le Braz datgene wat hij noodig had; een authentieke redactie, opgeteekend uit den mond van iemand voor wien het gebeurde *levende werkelijkheid* was. Die er onvoorwaardelijk aan geloofde.

Dit alles nu wordt in 't Hollandsche boek gemist. Ik zeg dat niet om 't tegen te maken, want ook zóó is het nog een interessant en leerzaam werk, en ik zal volstrekt niet zeggen, dat Franke geen liefde heeft gehad voor zijn stof, daarvan getuigt de voorrede wel anders. Maar hij heeft de legenden veel te veel nà, of oververteld, en nu is de kern er uit: de noot van echtheid. Hij stelt zichzelf tusschen den mond van den eenvoudige en 't oor van het publiek; dat niet alleen, maar hij stelt zich „boven” zijn stof. Hij maakt er grappjes mee; 't is niet ernstig, en dat is de grootste fout. Hij vindt het zeker belangrijk, anders zou hij zich immers zooveel moeite niet gegeven hebben, en hij zou 't betreuren als die volksverhalen van kollen en heksen verloren gingen zonder dat iemand ze intijds had genoteerd. Maar meteen neemt zijn spottend lachje er 't beste uit weg. Ik bedoel hiermede natuurlijk allermintst, dat men zelf zou moeten gelooven aan spookgeschiedenissen, enz. om met vrucht zoo'n bundel als deze te kunnen samenstellen. Maar een goed *folklorist* nadert zijn documenten anders. Franke steekt er den draak mee, en dat is door en door onwetenschappelijk. Dat hebben de gebroeders Grimm toch niet gedaan, bij 't opteekenen hunner volksprookjes...?

Leest men *La légende de la Mort*, dan gevoelt men telkenmale de huivering mede, die eenmaal den verteller zelf doorvoer. Dat maakt het Fransche boek zoo aangrijpend. Er zijn verhalen bij die men niet licht meer vergeet.

Maar de ironie van Franke werkt tē storend! Zelf haalt hij de legende neer tot dom-bijgeloovigen bakerpraat. Hij lijkt den jongen wel, die „gemerkt” heeft dat Sinterklaas „niet echt” is...!

Er is nog iets, dat met het „grappige” vertellen nauw samenhangt. Dat is de taal. De auteur geeft vrijelijk toe aan zijn neiging tot lyriek. Terwijl juist de grootste eenvoud geboden zou zijn, gesteld dan dat de samensteller van dezen bundel niet de methode van le Braz kon navolgen, omdat Holland geen Bretagne

is. Bij le Braz is nu eens deze, dan die aan 't woord; hij noemt zijn zegsman met name, bijvoorbeeld: Naïc, een fruitvrouw uit Quimper, vertelt in 1888. Deze deelde mede wat 58 jaar geleden overkomen was aan haar en Jean Derrien, den boer bij wien zij als meidje diende. Het meidje had den dag van zijn dood een vóórgezicht gehad.

Telkens is 't: de zegsman, de plaats van mededeeling, en de persoon, wien ze betroffen heeft.

De een vertelt duidelijker en beter dan de ander, maar uiteraard is er van „literair” doen geen sprake. Maar de Hollandsche verteller, behalve dan dat hij niet afwisselt, streeft zeer bewust naar „mooi.” Men oordeele maar eens over dezen volzin, uit *de Schreiers-toren*; pag. 100:

„Toen nam de godin van het verdriet haar onder haar donkere fluweelen vleugels, en maakte de weg voor haar tranen vrij.”

Na deze bezwaren betreffende den vorm genoemd te hebben spreek ik gaarne mijn waardeering uit voor wat aan materiaal hier is bijeen gebracht. Wellicht vind ik gelegenheid daaruit nog een en ander mede te deelen.

HENDRIKA KUYPER—VAN COORDT

Illustratie uit „Sagen en legenden rond de Zuiderzee,” geteekend door A. J. van 't Hoff.

zal zij wel meegaan en dan zal men zóó Berlijn wel dwingen tot een krachtiger politiek. Van München begint de victorie en in München zelf begint die van den Bürgerbräukeller, waar Hitler zijn pistolen los knalt en al die bierdrinkende burgers tot stilte maant. En even is hij samen met Ludendorff meester van den toestand.

Even maar, want de troepen blijven op de hand der regering en die regering zelf blijft trouw aan het rijk. Hitler moet vluchten en krijgt, als men hem heeft, vijf jaar. Maar ook dat dient hem, want het volk acht hem verraden en ziet in hem den patriot, die boeten moet, terwijl hij slechts het goede wilde. Zoo krijgt hij zijn aureool, dat hem wondergoed past, als hij eenmaal weer vrij spreken mag.

En dan groeit zijn partij weer verder. Reeds lang heeft hij hooge personages aan zijn kant. Lezen we niet, dat Frick en Goering, nu zijn medeministers, reeds zijn medewerkers waren bij den Putsch? Zij staan nu naast hem en hebben met hem, den leider, de massa's zien groeien van duizenden tot tienduizenden en tienduizenden tot millioenen. En toen eindelijk de teruggang dreigde, omdat er waarlijk door mannen als Stresemann toch wel iets was bereikt, zette uit Amerika de werelddepressie in... Nog geen jaar later stegen de nationaal-socialisten in den Rijksdag van

12 tot 107 en twee jaar later zelfs tot 230: de sterkste partij; de opmarsch naar de macht zette in en wij weten hoe hij is geëindigd,

Natuurlijk zouden we vele kolommen kunnen schrijven over Hitler; wij zijn nog lang niet uitgeput. We wilden hem nu slechts vluchtig schetsen en daarbij even laten zien, hoe een geweldig geloof in een zaak tot een macht kan worden in de wereld. Over Hitlers denkbeelden hebben we het nu niet; dan zouden we nog een artikel noodig hebben. Maar dit willen we zeggen: dat hij wel konsekvent bezig is ze uit te werken in den Staat en dat wij, Christenen, van vele dier denkbeelden niets moeten hebben. Maar dat neemt niet weg, dat ook daarin Gods hand te ontwaren is.

Een handwerksman komt tot macht in een wereld van intellect, het spot waarlijk met alle theorieën. Die theorieën kunnen dit alles niet verklaren, omdat de wetenschap zich nu eenmaal niet vinden kan in verklaringen van metafysischen aard. En de metaphysica hebben we er wel bij noodig, als we een man van niet uitzonderlijke intelligentie tot den afgod zien worden van een volk als het Deutsche.

Hij slaagde, omdat hij... gelóóf had.

Q. A. DE R.

OM DE ZUIDERZEE

Uit „Sagen en legenden rond de Zuiderzee.”

Precies klokslag twaalf 's nachts komen de heksen op hun bezemstelen aangesuisd.

TIS WEL EENS MERKWAARDIG OM NA te gaan, hoe in verschillende streken, als 't gaat over tooverij, hekserij, ontmoetingen met den duivel, enz., dezelfde motieven terugkeeren. De vrouw, die, een heks zijnde, in kattengedaante verwond werd, en daarvan aan haar menschen-lijf de sporen draagt, is een vaste figuur. Daarvan vertelt Franke in zijn Legendes en sagen om de Zuiderzee.

Op Schokland wordt in stormachtige nachten *de Motketel* gestookt; rond het vuur dansen de heksen. Ze komen overal vandaan, van Urk, van Wieringen, uit Molkwerum, en, zooals blijken zal uit het volgende, soms nog van verder weg. Natuurlijk is 't zaak om uit de buurt te blijven, als de heksen daar bezig zijn!

Nu gebeurde het, dat een jonge Schokker 's avonds bij zijn meisje was geweest. Toen hij er wegging was 't al laat geworden en 't was een stormachtige nacht. Lijsje, zoo heette het meisje, was bezorgd voor haar verloofde, maar hij stelde haar gerust.

„Denk om de punt,” had Lijsje gezegd, want juist daar was 't gevaarlijk. Maar hij kon „de punt” niet vermijden, omdat hij er in de buurt woonde.

Berend, zoo was de naam van den jongen man, stapte stevig door, onderwijl terdege uitkijkend, of hij geen heksen op haar bezemstelen door 't luchtruim zag varen. Doch er gebeurde niets; alleen had hij moeite om tegen den fellen wind op te komen. Maar toen hij al bijna thuis was, hoorde hij een akelig gemiauw. Hij trok zijn mes uit de schée en slingerde dat tusschen de krollende katten. Een vreeselijke schreeuw klonk, gevolgd door kreunen en steunen, en van de katten was geen spoor meer te vinden.

Jaren waren verlopen. Berend was met Lijsje getrouwd en al vader, toen 't zoo kwam, dat hij eens in Harderwijk moest wezen. Hij liet zich daar in een zeemanslogement wat eten opdienen, ... en zat ineens stom van schrik: de geschiedenis van de katten was hij vergeten. De waardin had hem brood gegeven, en een mes om 't te snijden. Toen zij zag, dat Berend zoo verschrok, vroeg zij: „Ken je dat mes, Berend?”

„Ja,” zei Berend, „dat is mijn mes, vrouw.”

„Juist,” zei de waardin, „en van dat mes heb ik een litteeken in mijn voet. En denk er nu maar om, dat je nooit meer een mes tusschen een koppel katten gooit,

De oude haventoren van Enkhuizen.

want dan kon 't wel eens slecht met je afloopen."

Berend betaalde haastig, zonder gegeten te hebben, stak zijn mes in den zak en verliet het zeemanslogies. Hij begreep er nu alles van. De waardin was een heks; ze had zich dien nacht in een kat veranderd, welke door Berends mes in haar voet getroffen was!

— — — — —
Niet minder bekend is 't motief van den mensch, die zijn ziel aan den duivel heeft verkocht, en dan dezen (in de legende gewoonlijk „Joost" geheeten) op 't laatste moment nog te slim af is.

In oude tijden leefde er te Enkhuizen een scheepskapitein, die verre reizen deed op de Levant en op de Hanzesteden. Hij voer zeer voorspoedig en keerde altijd met rijke lading in Enkhuizen terug; hij had echter zijn geluk in zaken daaraan te danken, dat hij een accoord met den duivel had: zolang hij aan God noch Zijn gebod geloofde, zou 't hem voor den wind gaan.

Nu gebeurde het echter, dat de scheepskapitein een goed en rein meisje lief kreeg. Door den omgang met haar werd hij een ander mensch. Hij ging naar den priester, biechtte zijn zonden, en beloofde, zijn contract met den duivel te verbreken.

Op een avond, dat hij in zijn hut zat en aan zijn verloofde dacht, stond eensklaps de duivel vóór hem.

„Je hebt je accoord gebroken, hé?" vroeg de duivel.

Dat kon de scheepskapitein niet tegenspreken.

„Nu," zei de duivel weer, „'t zij zoo. Maar 't is je tijd, je moet sterven! Dat was de afspraak."

Daar wou de scheepskapitein niet van hooren, en hij vroeg om uitstel. „Laat me leven, Joost," zoo sprak hij, „zolang dat stompje kaars, daár, nog niet is op-

gebrand." De duivel stond het toe en wilde dit kort verdrag bezegelen. Hij maakte 't stuk vast op.

Maar onder de hand greep de scheepskapitein het stompje kaars, stak het in den mond en slikte het in met vlam en al. De duivel was woedend, maar hij kon de zaak niet veranderen. De wonderbaarlijke voorspoed van den kapitein nam een eind, doch hij trouwde met het lieve meisje en leefde lang en gelukkig.

— — — — —
De verzonken *schat* ontbreekt natuurlijk evenmin als de verzonken *stad*. Hier is het een kerkhof, dat nog de Nagele heet, naar de stad, welke eenmaal op de plek stond, waar nu de golven over spoelen. Daar was het eens gebeurd, dat twee mannen in de herberg met messen vochten. Een priester werd gewaarschuwd, en deze trachtte de mannen te scheiden. Doch een der vechtenden vloog nu in woede op den priester zelf aan en stootte hem het mes in 't hart. Eer hij stierf riep de priester uit, dat de Nagele om deze daad in de zee zou vergaan en dat de netten der visschers op de onzalige plek stuk zouden scheuren aan de steenen van 't kerkhof. Wat ook zoo uitgekomen is.

De *schat van Etersheim* behoorde eenmaal toe aan een boer, Dirk Smit, wiens hoeve door de Spaansche soldaten werd geplunderd. Hij had zijn geld in den grond verstopt, en de Spanjaarden vonden 't niet. Maar later werd het land overstroomd, en nu liggen de goudguldens en Spaansche matten, in een groote brandkast geborgen, in 't diep der zee. De zee bewaart het goud, haar toevertrouwd. Maar eens moet 't toch gebeurd zijn, dat een Harderwijker op de hoogte van 't verdronken Etersheim een vreemde vangst deed...

(Jammer, dat de auteur hier den indruk van 't ver-

haal weer bederft door tot twee maal toe van „een ouwe kachel” te spreken, die eerst door den Harderwijker en later nog eens door een Volendammer visscher zou zijn opgehaald.)

Een uitzondering op de overige verhalen vormt de Friesche sage: *It witte wif fen de waed*, Het witte wijf van de wadden. Zij nadert in zooverre de in Bretagne gevolgde methode, waarvan ik sprak, dat het inheemsche taaleigen bekoring verleent aan een vertelling, die ook overigens boven de andere uitmunt. De heer S. van der Burg, die in Makkum notaris was, een goed kenner van het Friesch, heeft haar afgestaan. De locale kleur van het oude zeestadje Makkum is

uitstekend weergegeven. Door de nauwkeurige plaatsbeschrijving komt er hier leven in de teekening. Op die *Leagen-bolle*, de Leugenbank, onder 't gehoor van de „oude praatvaard”, heeft de verteller in zijn jeugd van „noodlots aanwijzingen” vernomen „voorspokerij, wilde lantaarns, gevilde veulens, het onderaardsche,” „met overtuiging en groote ernst.” Vooral wanneer het witte zeewijf onderwerp van gesprek was „hoorden men geen enkel grof woord, dan was er bij iedereen eerbiedige aandacht. Aan het verhaal werd niet getwijfeld, de waarheid ervan was buiten kijf.”

En om die door den verteller bewaarde „ernst en aandacht” is deze sage de beste van 't boek.

HENDRIKA KUYPER—VAN OORDT

IN DEN BLOEITIJD AFGESNEDEN

ZONDAGMIDDAG IS DE BEKENDE VLAAMSCHE dichteres, Alice Nahon, overleden aan de gevolgen van een langdurige, slepende ziekte. Zij was nauwelijks zeven en dertig jaar en heeft in haar korte leven veel geleden.

Toen zij negentien jaar was, werd zij zwaar ziek en moest in een sanatorium worden opgenomen, waar zij zes jaar heeft doorgebracht. Later verbleef zij achtereenvolgens in Zwitserland en Zuid-Frankrijk, steeds hopen op genezing. Den laatsten tijd vertoefde zij weer in Vlaanderen, zonder het zoo vurig gewenschte herstel te hebben gevonden.

Haar leven is een leven van veel toewijding geweest. Reeds op zeventienjarigen leeftijd was zij verpleegster in een ziekenhuis van haar geboortestad Antwerpen.

En het lijden, dat zoo overvloedig haar deel is geweest, heeft haar reeds zoo jong haar hart doen uiten in verzen, waarmede ze anderen heeft willen dienen. Deze liefde- en schoonheid-zoekende ziel in een broos lichaam heeft naar menschen gezocht, die naar haar wilden luisteren en met wie ze wilde wandelen door het moeilijke leven.

Onze medewerker Van Hulzen heeft in zijn mooie artikelen over haar, voorkomende in jaarg. 30, zoo treffend gezegd: „Teer is alles bij Alice Nahon, haar poëzie is als haar leven: teer.”

Zij zingt van zooveel schoons in de natuur, dat troosten moet een lijdende ziel.

Van lupienen, die ons in haar eenvoud zooveel te zeggen hebben.

Geen akker, die zóó poover staat,
Dat hij een greep lupienenzaad
Geen voedsel meer kan bieden.

Lupienen, 't zijn die gouden daän,
Die op verlaten velden staan
Van droeve en arme lieden.

Dies wil ik, dat mijn ziele zij,
Lupienenveld, zoo schoon als gij,
Verre van 't woelig leven;
Een grond, waar luttele vrucht gedijt,
Maar die zich langzaam voorbereidt,
Om rijken oogst te geven.

Van de kleine wereld in het slaapvertrek.

't Is goed, in 't eigen hert te kijken
Nog even vóór het slapengaan,
Of ik van dageraad tot avond
Geen enkel hert heb zeergedaan.

Overal laat ze de schoonheid zien, die zij zelf in het leven zag, en vindt er voor zichzelf en anderen Goddelijke leeringen in.

Geen, die zóó vermoeid van streven,
Geen, die zóó verborgen leeft,
Dat hij niets meer weg te geven,
Niets meer te verlangen heeft.

In de rijkste zonne-dagen,
In den zwartsten tegenspoed,
Altijd is er iets te vragen,
Altijd is er overvloed.

Iets te vragen, daar toch immer
Ziele draagt een stil gemis . . . ;
Iets te geven, daar toch nimmer
't Herte zonder geven is.

Het is alsof haar ziel bidt om geluk, om blijheid. Heeft ze die waarlijk gevonden? In haar laatste bundel weerklinkt iets van den onrustigen geest van onzen tijd. Maar wij hebben toch hoop, dat zij, evenals haar leermeester Guido Gezelle, gekomen is tot den uitroep: „Heer, mijn hert is boos en schuldig, maar Gij zijt barmhertig” . . . en tot de geloofserkentenis: „Met 't kruis in top, zoo varen wij door 't werelddij ten hoogen hemel op.”

VOOR DE ZIEKEN

door Ds L. J. VAN LEEUWEN en Ds A. C. DIEDERIKS

Het is voor ons allen de vraag, of wij het kruis liefhebben. Of we ons kruis gaarne dragen. Dan alleen geeft het ons zegen. Dat gaat natuurlijk niet ineens, en dat gaat niet dadelijk geheel en al. Maar dat wordt ook niet van ons gevraagd. Dragen — moedig dragen — blijmoedig dragen, dat is de volgorde van het van kracht tot kracht steeds voortgaan.

Dat moeten we ons afvragen ook tijdens onze ziekte: of we naar God toegroeien, want daarop komt het in 't leven aan.

A. C. D.